

Kurt Held

Blérot légionárius

Egy indokínai városban, Kongban, lázadás tört ki egy gyár munkásai között, néhánycentes levonás miatt. A lázadás nem volt veszélyes, de a munkások még harmadnap sem akartak munkába állni. A kongi hatóságok ezért sürgönyöztek a szomszédos katonai táborba. Még az nap egy legionárius zászlóalj vonult be a városba és szétverte a felkelőket. Őt embert letartóztattak.

A hadbíróság, mely a zászlóaljparancsnokból, egy tisztből és Kong városának két tisztviselőjéből állott ugyanaz nap ítélkezett a foglyok felett. Amint ez már a gyarmatokon szokásos, rövid tárgyalás után mind az ötöt golyó általi halálra ítélték.

Délután hat óra volt. A kivégzést végrehajtó zászlóalj már pihenőre tért, úgy hogy az ítélet végrehajtását másnap reggelre kellett halasztani. A parancsnok a foglyokat egy Limon nevű altisztre bízta, azzal az utasítással, hogy négy legjobb emberével másnap reggelig őrizze őket.

Limon, hogy a szabadulás lehetőségét megakadályozza, vasraverette, majd a város közepét átszelő Ma-Kong folyóban lévő homokzátonyra vitette a foglyokat. A szigeten őrségre osztotta be embereit. Minden embernek két óra hosszaiig kellett őrt állnia. Az első őrséget maga Limon vette át.

Limon négy alárendeltje között volt egy Blérot nevű fiatal munkás is. Őt a munkanélküliség sodorta esztergapadjától ide, ehhez az indokínai csapathoz. Blérot még csak huszonkét éves volt, de érezte, tudta hogy az őt fogoly nem holmi „tetves kihánamita” mint azt az őrnagy az ítélet kihirdetésnél mondta, hanem éppen olyan munkás amilyen ő maga; tudta, szegény

őrizni őket, mikor tulajdonképpen mellettük van a helye.

Blérot közkatonát ez a gondolat attól a pillanattól kezdve nyugtalanította, amint átvette az őrséget. Tudatában volt annak, hogy oktalanság volna nyiltan a foglyok mellé állni, mégis folyton azon töprengett, hogyan is szabadíthatná ki munkástestvéreit. Mikor meggyőződött róla, hogy a másik három ór már nyugovóra tért, megigazítva vállán a puskát, közelebb lépett a foglyokhoz.

A fűvel és bokrokkal borított homokzátonyon a bilincsektől meggörcbülten feküdtek a foglyok. Limon nemcsak kezüket lábukat vasaltatta meg, de a vasak közé még rövid kötelet is kötött, mely a lábukat a kezek felé húzta.

Blérot egy ideig nézte a foglyokat. Nagy, atléta termetű legények voltak. Csupasz testüket csak kis darab rongyosztó takarta. Mikor a hold előbújt a felhők mögül, arcukba tekintve látta, hogy nem alusznak, de bátran szembe néznek vele. Tekintükben nyoma sem volt a félenkségnek: nyugodtan, sőt majdnem szánakozva néztek. Blérot közkatonára annyira hatott ez a bátor magatartás, hogy úgy érezte, rajta a sor, cselekednie kell.

Tudta, nincs vesztegetni való ideje. Gyorsan kell cselekednie, de úgy, hogy a foglyok semmiféle nehézséget ne támaszszanak. De hogyan értesse meg velük becsületes szándékát, mikor szót sem tud sziszegő nyelvükön?! Teljesen arcjátékára és az ő józan eszükre kellett magát bíznia. Megpróbálta. Odalépett a foglyokhoz, egyik ujját a szájához emelte, majd zsebéből kést húzott elő. A késsel szétvágta a köteleket melyek a bilincseket összekötötték. Mikor ez megvolt, vállára emelte

az első foglyot és a vízhez ment vele. A viznél kérdőleg balra, majd jobbra mutatott, s amikor az ember a jobb oldalnál bólintott, Blérot mélyebbre süllyedt a vízben. Foglyát maga után húzva megpróbált vele átúszni a városba.

Nem volt könnyű dolga. Az ember súlyos volt, a víz pedig hideg és sebes folyású. Majdnem tíz percig tartott, míg kikecmeregtek a partra. Blérot körülnézett a kihalt folyóparton. A foglyot óvatosan lefektette, búcsút intett neki, majd sietve visszaúszott a homokzátonyra.

Itt rögtön érezte, hogy megnyerte a foglyok bizalmát. Már segítettek is neki életmentő munkájában. A második fogoly odavonszolta magát a vízhez és Blérotnak csak fel kellett emelnie, kissé a vízbe nyomni és már el is rugaszkodhatott. Az előbbi helyen szállt partra, de mikor élő terhét társa mellé akarta fektetni, meglepődött. A hely üres volt, az ember időközben eltűnt.

Blérot nem sokáig töprengett e tény felett, hanem újra vízbe vetette magát, hogy a harmadikat is elhozza. Mikor ezzel is szerencsésen partot ért, éppen látta, hogy a másodikikat elcipelik. A foglyokat tehát bilincseik sem gátolták abban, hogy összekötetésbe lépjenek barátaikkal. Blérotnak ez kapóra jött.

Közben észrevette, hogy erősen elfáradt. Kezei is merevedni kezdtek a hideg víztől. Erős szívdobogást kapott és kétségei támadtak, vajjon véghez tudja-e vinni feladatát. Nos, mindenestre meg akarta próbálni. A negyedikkel mégcsak boldogult valahogy, az ötödiknél azonban már érezte, nem fogja elérni a partot. Ekkor hirtelen egy kétevezős tutaj érkezett. Blérot már arra gondolt, hogy az örvény terhével együtt a mélybe húzza, amikor a tutaj utólérte. Az egyik evezős a fogly után nyúlt, a másik őt akarta a vízből kihúzni.

Ez azonban nem volt bátor katonánk tervében. A segítő kezét szelíden visszatalta és utolsó ereje megfeszítésével visszaúszott a szigetre. Akkor a kezébe vette puskáját és lassan a homokzátony felső végére osont. Ott kétszer a levegőbe lőtt, majd hatodsor is a vízbe vetette magát.

A lövések zaja olyan visszhangot keltett a csendbeborult szigeten, mint az ágyudőrej. Mindenki fölriadt. Limon volt az első aki lehajtva magáról a takarót így kiáltott: „A foglyok!” A többiek is felugrottak, de a foglyoknak hült helyét találták. Puskát ragadva a Ma-Kong hullámaint bámulták.

A folyón azonban nem volt más látható,

mint egy elsikló jármű. Azután fölismerték egyik bajtársuk egyenruháját, melyet a hullámok éppen a szemük előtt sodortak tova. Limon, szitkozódva többször az eltűnő csónak után lőtt, a többiek pedig vízbe ugrottak azért, hogy meggyőződjenek Blérot van-e az egyenruhában vagy pedig meggyilkolták az annamiták.

Az egyenruha valóban a még élő Blérotot takarta. Eszméletlen volt és halottsapadt. Pálinkát préseltek az ajkai közé, mire egy pillanatra felnyitotta szemeit azután újra elájult.

A lövöldözés után az egész város talpon volt; a zászlóalj átkutatott a kikötőnyegyedben minden kunyhót, a szökevényeknek azonban nyoma veszett. Az egyik régi kovácsműhelyben végül is meglelték a foglyok kéz és láb bilincseit. A bilincseken vésőnyomok jelezték hogyan szabaldultak meg tőlük a foglyok.

Blérot közkatona másnap magához tért. Ki is hallgatták, de nem sokat tudtak kivenni vallomásából. Csak homályosan emlékezett arra, hogy a foglyok közé ismeretlen emberek lopakodtak. Nyomukba eredt, de hirtelen átkarolták és leütötték. Mikor újra eszméletre tért, csak annyit látott, hogy a foglyokat valami tutaj-félén elviszik. Rögtön puskát ragadott és a jármű után lőtt, talán talált is, de két kínai újból megtámadta és el akarta venni a fegyverét. Ő nem engedte el a puskát, mire vízbe löktek. Azután már nem emlékezett semmire.

Blérot valóban nagyon kimerült volt. Vallomása után újra elájult. Még aznap a helyi kórházba szállították. Több mint egy hétig tartották ott. Mire elbocsajtották az egész kaland már annyira feledésbe merült, hogy a csapattest Blérotól mint rettenhetetlen katonáról emlékezett meg. Bátorságáért még nyilvános dicséretet és kitüntetést is kapott.

Nos, Blérot volt olyan okos, hogy az érmet époly nyugodtan elfogadta, mint ahogy belenyugodott volna egy lefokozásba, vagy megrovásba is. — Sokkal később, mikor már rég elhagyta Kongot és Indokínát és visszatérve Párizsba a Tizenharmadik kerületben újra az esztergapad kerekét forgatta, — ha megkérdezték, mi okozta neki Indokínában a legnagyobb örömet, akkor nem a kitüntetését emlegette, nem. Ilyenkor elővett egy csinos ezüstnyelű kést melyre furcsa írásjelekkel a következő szöveget vésték: „Hála Blérot közkatonának.” Ezt a kést az őt annamita munkás juttatta el hozzá, mikor még a kongi kórházban feküdt . . .

Fordította: *Gsweng Szilárd*